

MONESSEN, PA.

Koska minulla ei tällä kertaa ole muutakaan tehtävää, niin kirjotan aikani kuluksi Toverittaren lasten osastoon. Ensiksi sanon, että kaikki ihmiset täällä ovat sairaana, joten koulussakaan ei nykyään käy kuin muutama lapsi. Tauti taitanee joutua tuosta ilmojen muutoksesta, kun on joskus kovin kylmä ja välillä taas lämpimämpi.

Olen hiljakkoin tullut sieltä meidän syntymämaasta Suomesta ja olen kuullut ja nähnyt siellä paljon. Siellä on kovin huono alka ja työllisten täytyy pärjätä miten vaan parhaiden voivat. Kun kaikki työpaikat ovat huonot, niin tuskin on rahaa sen vertaa, että voisi jauhosäkkiä ostaa. Kaikki on kurjaksi käynyt siellä kotimaassamme. Se oli vähän parempaa silloin, kun minä ensikerran sieltä lähdin pienenä lapsena, vaan nyt on alka muuttunut.

Olen vasta neljänkymmentä vuoden vanha ja en ole koskaan ennen tähän lehteen kirjottanut, kun en oikeen osaa. Mutta kun näin toistenkin tyttöjen ja poikien kirjoituksia, niin sain minäkin halun koettaa kykyäni, jos voin tai en. Ei minulla ole paljon mitään sanottavaa, vaan ajattelin kirjoittaa nuo muutamat rivit sieltä Suomesta, kun harva lapsi näin nuorena on matkustanut niin paljon. Kirjotan joskus enemmän kun ensin totun kirjottamaan. Ystävävydellä.

TYYNI MÄKELÄ.

Uskon, että jos Tyyne kirjottaisi matkakertomuksen, ja kertoisi siinä kaikkia mitä näki ja kuuli matkalla, kun tuli Suomesta tänne, niin uskon että kaikki Toverittaren lukijat lukisivat sen yhtä suurella mielenkiinnolla kuin minäkin. Olepas kiltti ja kirjota matkakertomus. — Selmätäti.

BURNETT, WASH.

Rakas Selmätäti:— Koska Selmätäti on luvannut, että kaikki pienet pojat ja tytöt saavat kirjottaa Toverittaren lasten osastoon, niin päätin minäkin plirtää jonkun riviin.

Olen yhdeksän vuoden vanha. Käyn koulua ja olen neljännessä luokassa. Kirjotan niin huonosti suomenkieltä, että äiti sanoo ei Selmätädin sitä ymmärtävän, mutta äiti lupasi auttaa minua puhtaaksi kirjottamisessa.

Illalla aina kuuntelen kun äiti lukee pikku poikien ja tyttöjen kirjoituksia lasten osastosta.

Jos täti hyvä tämä saa tilansa lasten osastossa, niin kirjotan joskus toistekin.

Terveiseni kaikille suurille ja pienille Toverittaren lukijoille.
AURORA RINTALA.

KUUTAMO MYRSKYSSÄ.

Hän suutelee äitinsä poskea. "Äidillä on varmaankin kylmä". Peittää ohuella riekaleisella peitolla äidin. "Ompa hyvä että hän vihdoinkin nukkui!"

On ilta myöhäinen, huone on pimeä. Tuuli tuima kiirein kuljettaa pilviä, joskus hetkeksi kuutamo valaisee huoneen. Huh, kuinka täällä on kylmää ja kam-mottavaa. "Äiti, älä nuku enää!"

"Varmaankin äiti pian paranee koska nukkuu noin kauan. Annan hänen vielä hetken nukkua."

Ottaa pöydältä viimeisen leivän kuoren, jonka on saanut tuolta herrasväen pöydältä.

"Syönkö tämän? — En syö,

säästän sen äidille." Laskee kuoren pöydälle murheellisenä ja kulkee akkunan luo. Siitä näkee hän herrasväen komean, valaistun rakennuksen, ja nyt vasta tuntee hän purevaa kylmää jäsenissään.

"Äiti, syönkö minä tämän leivän kuoren? ... Syömme ehkä puoliksi." Hän puistelee äitiä. Äiti on niin kankea. —

Suutelee huulia. "Voi!" — Kuutamo valaisee kuolleen kalpeat kasvot ja kuolevan viimeiset tuskan kamppailut. Tuuli ulvahtaa nurkan takaa aivan kun vaatii jotain. Silloin kolahtaa kuulettunut leivän kuori lattiaan ja kaiken hiljaisuus seuraa sitä. **Klaudie Parkkonen.**

Koditon Matti

(Suomen lasten julkaisusta "Joulutaru")

Eräällä maassa, kaukana Suomesta asui pieni, Matti niminen poika.

Aivan pienenä oli hän joutunut isättömäksi ja äidittömäksi. Jäätyään yksin maailmaan, hän kulki käsi-käsin, ollen milloin yhdessä, milloin toisessa talossa. Kukaan ei halunnut mielellään pitää Mattia, kun hän oli vielä niin pieni, ettei kyennyt mitään työtä tekemään.

Eräänä päivänä tuli taloon, jossa Matti oli, muuan mies, jota Matti kuuli mainittavan tempujen tekijäksi ja marakatin tanssittajaksi. Mies oli laihan näköinen, mutta vielä lähempi oli marakatti, jota hän nuorasta talutti.

Matti ei koskaan ollut nähnyt marakattia, ja hän ryhtyi sitä nurkastaan tarkastelemaan. Uskalsi vihdoin tulla jo aivan lähellekin.

Vieras mies huomasi Mattin mieltymyksen ja kyseli häneltä, haluaisiko hän itselleen tuollaisen toverin. Kun Matti vastasi myöntävästi, ryhtyi mies talon emännän kanssa siitä puhelemaan, että Matti saa seurata hänen mukanaan, jos vaan haluaa. Matille opetettaisiin tempuja ja hän ansaitsisi paljon rahaa.

Näin joutui Matti maankiertäjän ja tempujentekijän sekä hänen marakattinsa seuraan.

He kulkivat muutamia viikkoja, kunnes saapuvat miehen kotiin. Nyt ei Matti enää saisi olla joutilaana, vaan tulisi hänen joka päivä ryhtyä tempuja harjoitteluun. Mitä nuo temput olivat, siitä ei Matilla vielä ollut aavistusta.

Nyt sai Matti nyhjätyä kylmässä, pimeässä nurkassa, josta hänen ei ollut lupa poistua kuin isäntänsä luvalla.

Päivisin sai hän uutteraan tehdä työtä tempujen harjoittamisessa. Hänen tuli oppia seisomaan päällään, kulkemaan käsillään "pyöränä". Opetusta seurasi aina piiskan iskuja, jos temput eivät tahtoneet onnistua. Välillä joutui Mattin mennä ulos kadulle kerjäämään. Tämä tehtävä oli Matista vaikeampi kuin tempujen teko, sillä hän ei halunnut valehdella, kuten isäntänsä oli käskennyt. Palattutaan iltaan ilman saalista, tarttui isäntä piiskaansa, pieksi en Mattia.

Itkien hiipi Matti aina silloin vuoteelleen huoneen nurkkaan. Elvättö-hän kaikki pienet lapset tällä tavoin? Pleksetäänkö multakin lapsia näin ankarasti? Noin ajatteli Matti itseksensä. Mitä kauvemmin hän noin mietiskeli, aikoi hänen aivoissaan syn-

tyä uusi ajatus: Mitähän jos karkalsi?

Eräänä päivänä olikin Matti kadonnut tempujen tekijän luota. Varsinkin aamulla toisten vielä nukkessa hiipi hän ulos talosta, juosten katuja pitkin tietämättä, mihin oli joutuva.

Iltaan mennessä oli hän tullut isoon kaupunkiin, jossa hän alkoi etsiä työtä.

Mutta pieni kun oli, naurettiin hänelle vain. Kukaan ei mitään työtä antanut. Matti koetti selittää, että hänellä kyllä oppisi pian mitä tahansa tekemään, kun vaan hiukan opetettaisiin. Olihan hän oppinut käsillään kävelemäänkin, mikä toki oli paljon vaikeampaa kuin työnteko.

Mikään ei auttanut. Tempuistaan annettiin hänelle jokunen laantti, jolla sai nukan ruokansa. Kodittomana ja rahattomana sai hän etsiä yöisjää siltöjen alta ja rappukäytävissä.

Näin kuljeskeli Matti päivät päästään nälkäisenä ja viluisena, värjötellen milloin missäkin suojapalkassa. Eräänä iltana hän näki upean talon, jossa ikkunat olivat valaistut. Hän erotti selvästi miten siellä runsaasti katetun pöydän ääressä istui ihmisiä iloisesti puhellen. Mattia alkoi huijata ajatellessaan näkemäänsä herkuja. Hetkiseksi hän vaipui kadun vierelle istumaan. Moneen päivään ei hän ollut syönyt mitään. Menisikö pyytämään tuosta talosta, jossa oli niin runsaasti ruokaa? Pian hän nousi, mennäkseen taloon, mutta ovenvartija työnsi hänet kadulle jälleen sanoen, ettei tuollaisilla kerjäläisillä ollut mitään tekemistä siellä.

Itkussa suin poistui Matti oven luota, mutta nälkänsä pakotti hänet yrittämään vieläkin. Hän alkoi vauhtia, milloin ovenvartija poistuisi paikaltaan. Silloin hän yrittäisi uudelleen. Herrasväet tuolla sisässä kylä antaisivat hänelle ruokaa ja yöisjää, kun vaan pääsisi heidän luokseen.

Pitkän odotuksen jälkeen onnistui Matti vihdoin pujahtamaan ulko-ovesta rappukäytäviin, jossa hän kiipesi rappuja ylös. Ovelle tultuaan hän arkaillen raotti sitä, hiipi nopeaan kynnyksen yli ja oli juuri alkeissa astua peremmälle eteiseen, kun käytyään toisessa päässä ovi aukeni, ja yksi pöydän ääressä istuneista herroista näytti yllätyttyä Mattin vaatenaulakon alle päällysnuttujen suojaan. Sieltä oli hänen kuitenkin tultava esille kun vieraat poistuvat talosta. Kun huomattiin repaleisen pojan pillottelevan eteisessä, nousi talossa hälinä.

Kutsuttiin ovenvartija sisään, ja

Matti heitettiin hänen huostaansa määräyksellä, että hänet on saatettava poliisin käsiin varkaana ja sisäänmurtajana.

Elvät antaneet Mattin selitykset siitä, että hänen oli nälkä, ja että hän oli alkonut pyytää ruokaa eikä varastaa. Matti vietiin poliisikamariin, jossa hänelle vihaisesti karjuttiin, häntä tuipittiin ja uhailtiin piiskalla. Mitään ruokaa ei hän vielä sinäkään iltana saanut, vaan lyhyt-tyi nyyhkien kopin nurkkaan yöttänsä viettämään.

Venäjältä mukaili **HANNA KARHINEN.**

NUORI MURSKAUTUNUT.

(Jatk. edell. siv.)

molemmat kädet kelvottomaksi syönyt. Armaat sormet sinne soraan sekaan sotkeutuvat. Sinne tallautuvat ja kannetaan roskakasaan....

Hammasta purren koettaa poika kärsiä, ettei itku tulisi. Mutta ei jaksa. Täytyy itkeä, itkeä niin. — Sekä tuskasta, jota kädessään tuntee, että suuresta epätoivosta tulevaisuuden suhteen ilman sormia.... Miten tulee toimeen? Mitä voi enää kunnolla tehdä? Mihin oikein joutuu? Kaikki nuo ja monet muut ajatukset risteilevät sekasin ajatuksissa.

— Jo saapuu hän kotimökille, rän-sistyneeseen tupapahaseen. Siellä äiti ruokaa laittoi aamiaiseksi. Ei mitään pahaa aavistaa osannut.

Ovi aukeo. Kädet kääreissä, tuskan kalventamana tulee poika äidin luokse. Parahtaan vaipuu silloin tumman tupasen penkille köyhä äiti.

"Sormet sinne taas putosivat" — vaikeroi tuskainen nuorukainen ja vaipuu äidin luokse.

"Poika parkani, onneton poikasen!", puhelee äiti murtuneena kuin itsekselleen. Sydäntä särkee, ettei puhua voi. Suuria kyynelitä tipahtelee kuluneelle esiliinalle helmaan, kun nuorukaisen päätä silittellen onnetonta murskautunutta puhuttelee, murhetta mustaa haastaa. — — —

Rauha Markkanen.

TOVERITAR joka kotiin!

TILAUSHINNAT:

Toveritar Yhdysvaltoihin: 1 vuosik. \$1.00, puolivuosik. 60c.
Canadaan: 1 vuosik. \$1.25, puolivuosik. 75c.
Suomeen: 1 vuosik. \$1.50, puolivuosik. 80c.

TILAUSLISTA

Lähetetään allekirjoittaneelle..... vuotta TOVERITARTA osotteella

Nimi .....

kaupunki .....

valtio .....

josta maksuksi seuraa mukana \$ .....